

Ikitaabo kya Ruuti Indangiriro

Yiki kitaabo, kiyerekiini ngiisi kwo Ruuti âli tuuziri mwemeera. Akatee lagaania navyala Nahomi kwo bagatuulanwa halinde ukufwa. Ha nyuma, uyo Ruuti âli kizi gira umukolwa gwage ku mwete. Na kwakundi, âli kizi yemeera ukuhanuulwa, halinde lyo analonga ukuyangwa na Bowazi. No'yo Bowazi, mwi'kondo lyage, mwo mukalyoka mwami mukulu Dahudi, kiri na Masiya Yesu yenyene.

Imiziizi miguma yi'sikamiro, iri mu Ruuti 1.16-17: «Ruuti anashuvya kwokuno: “E maawe, nanga maashi! Utanyingingo kwo nzige naku-janda, kandi iri mbu ngaluke. Ngiisi ho ugakizi genda, ho na naani ngakizi genda. Na ngiisi ho ugatuula, ho na naani nganatuula. Abandu baawe, bo bagaaba bandu baani. Kiri na Rurema wawe, ye gaaba Rurema wani. Ngi-isi ho ugafwira, ho na naani nganafwira, ho nganaziikwa. Emwe! Iri nangakuyihandula kwo, Nahano yenyene anambaniirize. Niehe, ndangakuyihandula kwo, kútali ku njira yo'lufu naaho.”»

Íbiri mwo ku bwofi

- a) Nahomi na Ruuti bayijibana (1)
- b) Ruuti akizi kola ku mwete mu ndalo ya Bowazi (2)
- c) Ruuti asimbaha navyala (3)

d) Bowazi ayanga Ruuti (4)

1-2 Yaho keera, ikyanya abatwi be'maaja bâli twaziri* mu kihugo kye'Hisiraheeri, umwena mukayu gwanakiteera mwo. Ku yikyo kyanya, hâli riiri umundu muguma wa mu kaaya ke'Betereheemu ye'Buyuda, iziina lyage ye Herimereeki. Na mukaage, ye Nahomi. Uyo Herimereeki âli hiiti bagala baage babiri, muguma ye Malooni, no'wabo ye Kiryoni. Iyo mbaga yâli riiri ya mu mulala gwa'Bahefurata.

Yugwo mwena gwanatuma ulya Herimereeki ne'mbaga yage bagalyoka i Betereheemu, banabungira mu kihugo kye'Mohabu.

³ Ikyanya bakaba bakoli tuuziri iyo munda, uyo Herimereeki anashereera. Nahomi anasigala namufwiri wa'baana babiri. ⁴ Yabo bagala baage, banayanga abanyere be'yo munda i Mohabu, muguma ye Horipa, no'wabo ye Ruuti.

Iri bakaba bakoli rambiri yaho nga myaka ikumi, ⁵ Malooni na Kiryoni, nabo banashereera. Uyo Nahomi, anasigala kiguli-guuli.

Ruuti ahaasa ukugenda na navyala

⁶ Ikyanya uyo Nahomi âli ki tuuziri i Mohabu, anayuvwa kwo Nahano keera atabaala abandu baage, mu kushubi baheereza ibyokulya. Kwokwo, anashungika kwo agalukire i Betereheemu, mu kihugo kye'nvuukira yage, kuguma na bali-kazi baage.

* **1:1-2** 1.1-2 Ku yikyo kyanya, ndaabo baami âbâli zaazi ba ho mu kihugo kye'Hisiraheeri. Haliko abatwi be'maaja bo bâli kizi kola umukolwa gwe'kyami. Batwi be'maaja 2.16; 17.6.

⁷ Yabo bashatu banalyoka yaho bâli tuuziri, banashokola injira yo'kugenda i Buyuda. Haliko, ku kyanya bâli ki riiri mu njira, ⁸ balya bali-kazi baage bombi, Nahomi anabayinginga kwokuno: «E bamaawe ngiisi muguma winyu angakoli galukira imwabo. Nahano akizi mûgirira ami-ija, nga kwokulya niinyu mukagagirira abahisi bagala baani. Kiri na naani, mukagan-girira. ⁹ Kwokwo, Nahano akizi mûgashaanira. Ne'kyanya mugagendi yangwa, ngiisi muguma winyu akalonge ukukizi holeera mu nyumba yage.»

Uyo Nahomi, ikyanya akabaseezeraga, ana-banyunyuguta. Haliko boohe, banayami tulikira mu malira. ¹⁰ Banamûbwira: «Nanga, maashi! Tugagendanwa naaho, halinde tuhike mu bandu be'mbaga yawe.»

¹¹ Nahomi, anabashuvya: «E maashi bamaawe, mugalukirage imwinyu. Kituma kiki mwahaasa kwo mungulikire? Ka muki toniri kwo ngaki buta abandi baana bo'butabana, halinde bayiji mûhyana? ¹² Aahabi! Mwe bakongwa mwe! Mugalukirage imwinyu. Si ngola mugiiikulu! Ka ngiri wa kushubi yangwa?

«Na kundu nangabiiri ndi no'mulangaaliro gwo'kushubi buta, na ndonge umushosi mu bwobuno bushigi, na mbute abaana bo'butabana. ¹³ Aaho! Ka mwangaki yigenderera, halinde bakule? Bitangaziga kwo mwangatuula buzira kuyangwa. E bamaawe, nanga maashi! Niehe, keera Nahano anyogogoza ngana. Ee! Nie waboneerera bweneene ukumûhima.»

¹⁴ Balya bali-kazi baage, iri bakayuvwa kwokwo, banashubi tulikira mu kimombo. Iri hakatama, uyo Horipa anahoobera navyala, mu kumúseezera, anagalukira imwabo.

Si Ruuti yehe, anayami yibiika ku navyala.
¹⁵ Nahomi anamúbwira: «Lola mukiibalo uli-ira, keera agalukira imwabo, ne'mwe'mizimu yabo. E maashi, naawe kwakundi, ugalukage, umúkulikire.»

¹⁶ Ruuti anashuvya kwokuno:

«E maawe, nanga maashi! Utanyinginge kwo nzige nakujanda, kandi iri mbu ngaluke. Ngiisi ho ugakizi genda, ho na naani ngakizi genda.

Na ngiisi ho ugatuula, ho na naani nganatu-ula.

Abandu baawe, bo bagaaba bandu baani.

Kiri Rurema wawe, ye gaaba Rurema wani.

¹⁷ Ngiisi ho ugafwira, ho na naani nganafwira, ho nganaziikwa.

Emwe! Iri nangakuyihandula kwo, Nahano yenyene anambaniirize.

Niehe, ndangakuyihandula kwo, kútali ku njira yo'lufu naaho.»

¹⁸ Ulya Nahomi, iri akabona kwo Ruuti ayami zeera kwo bagendanwe, anamúyagira.

¹⁹ Kwokwo, banagendanwa, banahika mu kaaya ke'Betereheemu.

Yabo bombi, iri bakaba keera bayingira mu kaaya, abandu booshi banatondeera ukukan-guka. Abakazi banakizi buuzania: «E balya, ka Nahomi uyu?»

²⁰ Nahomi anabashuvya: «E maashi, balya! Mutaki shubi mbuuzza Nahomi, (kuli kudeta: muhiirwa). Si mukizi mbuuzza Mara, (kuli kudeta: bululu). Mukuba, uburambe bwani, Rurema wo'bushobozi bwoshi, keera akabuhindula bukizi ba bululu bweneene. ²¹ Ikyanya n'galyoka hano, twâli kwiziri. Si buno leero, keera Nahano angalula maboko mamaata. Aahago! Rurema wo'bushobozi bwoshi keera amba ingoto, anambiika mu malibu mwene yaga. Mutakizi ki mbuuzza kandi Nahomi.»

²² Kwokwo, kwo Nahomi akayija atindibukira i Mohabu, anagalukira i Betereheemu, ali kuguma na mwali-kazi wage wa Ruuti. Ku yikyo kyanya, lyo bâli ki tondiiri ukugesha ubulo.

2

Ruuti agendi kaza ubulo imwa Bowazi

¹ Uyo Nahomi âli ki sigiriini umundu muguma wa mu mulala gwo'muhisi yiba Herimereeki, iziina lyage ye Bowazi. No'yo Bowazi âli riiri mugangambale.

² Lusiku luguma Ruuti, ulya we'Mohabu, anabwira Nahomi: «E maawe, nakuyinginga, umbanguule ngende mu ndalo, gira ndole iri hangaba hali úwanganyemeerera ngizi genda ha nyuma lyage, ngweti ngaakaza imihuli* yo'bulu.» Nahomi, ti: «E mwana wani, bwija! Ugendage.»

* **2:2** 2.2 ukukaza imihuli Mu Baheburaniya, mwâli biisirwi ulubaaja imwa'balimi, kwo ku kyanya kyo'kuyimbula batakizi maliiriza imimbu yoshi. Si bakizi sigira abakeni na'babunga byo bangayija bagatoola inyuma lyabo. Balaawi 19.9-10; Bukengeeze 24.19-21.

³ Uyo Ruuti anayami genda mu ndalo nguma, anakizi genda ha nyuma lya'bimbuzi, iri anakaza imihuli yo'bulo. Kiziga iyo ndalo yâli riiri ye'mwa Bowazi, wa mu mulala gwo'lya muhisi Herimereeki.

⁴ Uyo Bowazi, ikyanya akayija ukulyoka i Betereheemu, analamusa abimbuzi, ti: «Nahano akizi ba kuguma na niinyu.» Nabo, ti: «Ee waliha! Naawe, Nahano akizi kugashaanira.»

⁵ Uyo Bowazi anabuuza umwimangizi wa'bimbuzi: «Uliira munyere, ali we'mwa nyandi?» ⁶ Uyo mwimangizi, ti: «Uliira, ali munyere we'Mohabu, ye bakayijanwa na Nahomi. ⁷ Ayiji nyinginga kwo nimuhanguule akizi genda ha nyuma lya'bimbuzi, agweti agaakaza imihuli yo'bulo iyatibukira haashi. Ukulyokera ho ayijira shesheezi halinde buno, agweti agaakaza. Hyehino hyanya, lyo akiri mu gendi luhuuka mu kitunda.»

⁸ Bowazi anagendi bwira Ruuti kwokuno: «E munyere wani, undegage amatwiri. Buno, utaki kolwe kwo wakizi genda ugaakaza mu zindi-zindi ndalo. Si mu yeno ndalo naaho, mwo ugakizi yiji kaza. Ukizi genda ha nyuma lya yaba bakozi baani bakazi. ⁹ Ukizi lola ngiisi ho keera bagesha, naawe unakizi genda uli mu kaza ha nyuma lyabo. Keera nababwira kwo batakizi kuhangirira. Ne'kyanya wanyoterwa, keera abakozi bakaziyijuzwa amagoloovi mu ndango. Kwokwo, naawe wangagendi ganywa kwo.»

¹⁰ Ulya Ruuti, mbu ayuvwagwe kwokwo, anayinama, anahisa amalanga haashi, anamubwira:

«Aaho! Kutagi kwo keera nalonga ukuye-meererwa imbere lyawe, halinde wambahalira mwene yuku, na ndi kinyamahanga?»

¹¹ Bowazi naye, ti: «Keera n'gayuvwa ngiisi byo ukagirira nyoko-vyala, ukulyokera ikyanya yibalo akafwa. N'gayuvwa na ngiisi kwo ukasiga ababusi baawe, na'bandu ba mu kihugo kiinyu, wanayemeera ukuyiji tuula mu bandu bo utâli yiji. ¹² Ku birya byoshi byo ugweti ugaakola, Nahano akuhembe. Ee! Bwo ukatibitira mu byubi bya Nahano Rurema wa'Bahisiraheeri, akuheereze ikihembo ikikwaniini.»

¹³ Ruuti anamúbwira: «E waliha, ndi mukozi wawe. Kundu ndali nga muguma wa mu bakozi baawe bakazi, haliko halinde buno, uki genderiri ukumboleeza, mu kunganuuzwa ne'shagayo.»

¹⁴ Iri kikaba kikola kihe kyo'kulya, Bowazi anabwira Ruuti kwokuno: «Yegeeraga hano! Uyabiire umukate, unakizi gudweza mu divaayi.» Kwokwo, Ruuti anabwatala ha butambi lya'bimbuzi. Bowazi anamúheereza indete ngalange, analya halinde anayiguta. Na ízikasigala, anazisingula.

¹⁵ Ha nyuma, Ruuti anayimuka, anashubi genderera ukukaza. Bowazi anakomeereza abakozi baage, ti: «Uyu muhya-kazi, hatagire úgamúhangirira. Mumúleke naye, akizi kaza imihuli yo'bulo, kiri na mu mibega. ¹⁶ Ne'kyanya mugakizi ba mugweti mugakuumania imibega, mukizi músigira naye ku mihuli, gira akizi toola. Mutanakolwe mbu mumúkanukire.»

Nahomi asiimira mwali-kazi wage

17 Mwi'yo ndalo, Ruuti anahisa ku kyanya kya'kabigingwe aki gweti agaakaza. Na ngiisi imihuli yo akakuumania, anagikoma, mwanabugumuka ubulo úbwangatimbaania ikitiri. 18 Yubwo bulo, anabutaahana, anagendi buyereka navyala. Ne'misigala ye'byokulya byo bakalya, anagibohoolera navyala.

19 Navyala anamúbuuza: «Ewe! Hayi ushubi kaliza zeene? Ndalo ye'mwa nyandi yo washiiba ugweti ugaakola mwo? E balya, uyu mundu úwakuhahala, akizi gashaanirwa.»

Ruuti anamúganuulira ngiisi ye ashubi kolera, ti: «Umushosi ye njubi kolera zeene, iziina lyage ye Bowazi.»

20 Na wa navyala, ti: «Uyo mushosi, Nahano akizi múgashaanira. Emwe! Rurema ayamiri ali mu gira amiija imwa ábakiri mwo'muuka, kiri ne'mwa ábakoli fwiri.» Anashubi yushu-ula: «Uyo mushosi ali muguma mu beene witu ábakwaniini ukutuguluula. Ee! Ali wa mu mulala gwitu.»

21 Ruuti anashubi bwira navyala: «Ka wangabona? Bitali byebyo naaho. Uyo mushosi, anashubi mbwira kwo ngizi kulikira abakozi baage, halinde ku kyanya bagayusa ukugesha.»

22 Na wa Nahomi, ti: «Ee maawe! Biri kwokwo. Ho wangakizi gendi libuzibwa mu kukolera abahala-shongo, buli bwija mukizi gendanwa na yabo bandi bakozi bakazi, mu ndalo ya Bowazi.»

23 Kwokwo, Ruuti anayibiika ku yabo bakozi bakazi ba Bowazi, banagenderera ukukola kuguma, halinde ukuhisa ku kyanya bakayusa

ukugesha ubulo ne'ngano. Ku yikyo kyanya kyoshi, Ruuti âli tuuziri mu mwa navyala.

3

Nahomi ahanuula Ruuti hi'gulu lya Bowazi

¹ Lusiku luguma, Nahomi anabwira mwali-kazi wage wa Ruuti kwokuno: «E mwana wani, ulekage ngana nguloogeze ugundi mushosi, gira lyo uholeera. ² Aaho! Uyo Bowazi ye mushubi kolera kuguma na'bakozi baage bakazi, ka utamúyiji kwo ali wa mu mulala gwitu? Zeene kabigingwe, agagendi yeluula ubulo iwa kiyeluuliro.

³ «Ku yukwo, uyikarabe, unayishiige amavuta, unayambale ibyambalwa byo'mulimbo. Ha nyuma, unamúgwane ngiisi ho ali mu yeluulira. Haliko, utalunguli múyibonesa, átazi yusa ukulya no'kunywa. ⁴ Ne'kyanya agagendi gwejera, ukayitegeereze bwija ngiisi ho agendi luhuuka. Mango aba akolaga mwi'ro, unagende ugweti ugatonyooka, unamúshemuule ikibwikwa ku magulu gaage, unagwejere ho. Yenyene agakubwira ngiisi kwo ugaagira.»

⁵ Ruuti anamúshuvya: «E maawe, ngiisi byo wambwira, ngabigira.»

⁶ Kwokwo, Ruuti anagenda ha kiyeluuliro, anagira nga kwo navyala ayija amúhanuula.

⁷ Uyo Bowazi, iri akayusa ukulya no'kunywa, anashagaluka, anagendi gwejera ha butambi lye'kilundo kyo'bulo. Ulya Ruuti, anagenda agweti agatonyooka, anamúshemuula ikibwikwa ku magulu, anagwejera ho.

⁸ Iri kakaba kakola kahola-masiga, uyo Bowazi anayikanga, ti yoo! Anayami sisimuka. Mbu ayitegeereze, anabona umukazi akoli gwejiiri ha magulu gaage.

⁹ Lyeryo, Bowazi anamúbuuza: «Ewe, we nyandi?» Na wa naye, ti: «E waliha, nie Ruuti, umuja-kazi wawe. Nakuyinginga umbwike,* bwo we mwene witu úkwaniini ukutuguluula.»

¹⁰ Bowazi anamúshuvya kwokuno: «E mwana wani, Nahano akizi kugashaanira. Yubu bwija wakola, bwo bwe'ngingwe ukuhima amiija go ukakola imbere. Ee! Utaloziizi ukuyangwa na'bashosi ábakiri imisore, baba bakeni, kandi iri bagale.

¹¹ «Ku yukwo, e munyere wani, utayobohe. Ngiisi byo wahuuna, ngakugirira byo. Mukuba abandu booshi ba mu kano kaaya, bayiji kwo uli mukazi we'ngesho nyiija. ¹² Íbiri ukuli, ngwaniini ukukuguluula, bwo ndi wa mu mulala gwinyu. Haliko, hali ugundi mundu wa mu nyumba yinyu ukumbima, anali ye kwaniini ukukukiza.

¹³ «Ku yukwo, buno bushigi bwoshi, ubeerage hano. Na kusheezi kare-kare, tugaalola iri angayemeera ukukuguluula. Ne'ri angayemeera, bwija. Halikago, iri angalahira, ku kasiisa nga kwo Nahano ayamiri ho, ngakukiza. Kwokwo, utee laala hano, halinde shesheezi.»

¹⁴ Uyo Ruuti anagwejera yaho iwa amagulu ga Bowazi, halinde shesheezi. Haliko, ku himbuza-mbuza, anavyuka. Ulya Bowazi

* **3:9** 3.9 umbwike Yiri igambo, ugundi mugeeza gwalyo «unyange».

anamúbwira: «E maashi, hatagirage umundu yeshi úgaamenya kwo hali umukazi úwahika hano ha kiyeluuliro.»

¹⁵ Anashubi múbwira: «Yugwo mulondo gwawe gwo uyitumbisiri, uguyajuule.» Iri akaguyajuula, Bowazi anafuka kwe'ndengo ndatu zo'bulo, anazibetuza Ruuti, anataaha.

¹⁶ Uyo Ruuti, iri akahikaga áhali navyala, navyala anamúbuuza: «E munyere wani, kuti kwo byaba?» Ruuti anatondeeza ukumúganuulira ngiisi byo Bowazi amúgirira.

¹⁷ Anashubi múbwira: «Uyo mushosi ambeereza indengo ndatu zo'bulo, mu kudeta kwo ndakugalukire maboko mamaata, we nyaamavyala.»

¹⁸ Nahomi, ti: «E munyere wani, utuuzagye, halinde ulole ngiisi kwo bigaaba. Zeene, Bowazi atagaluhuuka, átazi gira nga ngiisi kwo adeta.»

4

Bowazi ahyana Ruuti

¹ Bowazi anagendi bwatala kwi'rembo lya'kaaya. Ulya mushosi ye Bowazi áli mali gwanwa adeta kwo ye gaguluula ibindu bye'mbaga yo'muhisi Herimereeki, analenga yaho. Kwokwo, Bowazi anamúbwira: «E mwene witu, yija ubwatale hano.» Uyo mwene wabo, anagendi habwatala.

² Ha nyuma, Bowazi anatumira abashaaja ikumi ba mu kaaya, anababwira: «Mubwatale hano.» Banabwatala.

³ Lyeryo, Bowazi anabwira uyo mwene wabo: «Nahomi keera akalyoka i Mohabu. Na buno, itongo írikasiga mwene witu wa Herimereeki, akola mu liggéza. ⁴ Aaho! Yiri igambo, nabona kwo buli bwija ngumenyeese lyo. Yiryo itongo, nabona kwo ube we galigula, imbere lya yaba bashaaja biitu ábabwatiiri yaha. Iri wangaba ugaligula, ngahwe! Bibe kwokwo. Kandi iri nanga, umbwire, gira ndonge ukumenya. Mukuba, we tákwaniini ukuliguluula. Iri wangalahiraga, lyoki ngabuli liguluula.» Uyo mushosi anamúshuvya, ti: «Ee! Nayemeera ukuliguluula.»

⁵ Bowazi anashubi deta: «Buli bwija. Haliko, iri wangaliguluulira Nahomi, kwokwo kiri na namufwiri Ruuti we'Mohabu, ugamúhyana, halinde lyo yiri itongo liyame-yame liri lye'mbaga yo'muhisi.»

⁶ Uyo mwene wabo, ti: «E yaga, iri byangaba kwokwo, ndagaki liguluula. Mukuba, nangakengeera nayiji yingiza ubuhyane bwa'baana baani mwa'makuba. Na bwo ndagaki liguluula, ubaagage we galiguluula.»

⁷ (Ku yikyo kyanya, mu kihugo kye'Hisiraheeri, iri umundu angabiiri aloziizi ukuguluula ikindu kyage, kandi iri ukukikaburania, muguma âli kwiriiri ahogole ikiraato kyage, anakiheereze uwabo. Ukugira kwokwo, ko kâli kizi ba kalangikizo, ko'kuyerekana kwa'magambo gooshi gayuta.)

⁸ Kwokwo, uyo mushosi anabwira Bowazi: «Yiryo itongo, ube we galigula.» Haaho, anahogola ikiraato kyage, anamúha kyo.

9 Ulya Bowazi anabwira balya bashaaja, kuguma na'bandi ábâli riiri yaho kwokuno: «Mwehe zeene, mwe tumasi twani. Ibindu byoshi íbikasigwa na Herimereeki, na Kiryoni, na Malooni, keera mwabona kwo nabigula imwa Nahomi. ¹⁰ Na kwakundi, nahyana namufwiri Ruuti we'Mohabu, úkasigwa na Malooni. Bino twagira hano kwi'rembo lya'kaaya, bigaatumama ibindu byo'muhisi bigayama biri kwi'ziina lyage, na mu bandu baage. Mwehe zeene, muli tumasi.»

¹¹ Abashaaja, kuguma na'bandi ábâli riiri yaho kwi'rembo, banashuvya, ti: «Ee! Twe tuli tumasi. Uyu mukazi úwayija mu mwawe, Nahano akizi múgira nga kwokulya kwa Laheeri na Leya. Mukuba, yabo bombi, bo bakayubaka inyumba ya'Bahisiraheeri. Kwokwo, na naawe, mu mulala gwa Hefurata,* ulongage ukukizi gashaanirwa. Mu kano kaaya ke'Betereheemu, ukizi lumbuuka mwo. ¹² Abaana bo Nahano agakuheereza, uyu mukazi ye gababuta. Imbaga yawe, ikizi ba nge'ya Pereesi, ye Tamaari akabutira Yuda.»

Bowazi na'ba mwi'kondo lyage

¹³ Uyo Bowazi anahyanaga Ruuti, anamúyegeera. Nahano anamúgashaanira, anaheeka inda, anabuta umwana wo'butabana.

¹⁴ Abakazi banayiji bwira Nahomi kwokuno: «Nahano akizi yivugwa! Mukuba, zeene atakuleka buzira mwene winyu wo'kukuguluula. Emwe! Uyu mwijukulu wawe, akizi lumbuuka

* **4:11** 4.11 Batuulaga be'Betereheemu. Ruuti 1.2.

mu Bahisiraheeri. ¹⁵ Uyo, ye gakizi kuhembulula, mu kukizi kukuya-kuya mu bushaaja bwawe. Emwe! Mwali-kazi wawe akukuuziri, anahimiri abaana balinda bo'butabana. Keera anakubutira umwijukulu.» ¹⁶ Nahomi anayabira uyo mwana, anamútengetera, anaba ye gakizi múlera.

¹⁷ Abatuulani baage abakazi, banadeta ti: «Awi yiyi yiyi! Nahomi, bamúbutira umwana wo'butabana.» Uyo mwana, yabo bakazi banamúyinika iziina Hobedi. Hobedi naye, anayiji buta Yese. Yese naye, anayiji buta umwami Dahudi.

Ikondo lyo Dahudi akakomooka mwo

¹⁸ Abandu ba mwi'kondo lya Pereesi bali kwokuno: Pereesi akabuta Hesirooni. ¹⁹ Hesirooni naye, anabuta Raami. Raami naye, anabuta Haminadabu. ²⁰ Haminadabu naye, anabuta Nasooni. Nasooni naye, anabuta Salumooni. ²¹ Salumooni naye, anabuta Bowazi. Bowazi naye, anabuta Hobedi. ²² Hobedi naye, anabuta Yese. Yese naye, anabuta mwami Dahudi.

**Ibibiriya: Igambo Iya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru
Fuliiru: Ibibiriya: Igambo Iya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru (Bible)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Fuliiru

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Feb 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

871cddeb-c358-58e1-a46a-1b6006a51f3b